

Audzēšanas programma zvērkopībā 2019 – 2029.gadam

Saturs

Ievads	3
Audzēšanas programmā lietoto terminu skaidrojums	3
1. Audzēšanas uzdevumi un mērķi zvērkopībā	5
2. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru sugas	6
3. Audzēšanas programmas ģeogrāfiskā teritorija	6
4. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru šķirņu raksturojums.....	6
5. Identifikācijas sistēma	9
6. Snieguma pārbaude	9
7. Audzēšanas organizēšana un ciltsdokumentācija.....	10
7.1. Šķirnes kažokzvēru izcelsmes reģistrācija.....	14
7.2. Ciltsdokumentācijas izmantošana kažokzvēru ciltsvērtības noteikšanai.....	14
7.3. Ciltsvērtības noteikšana.....	14
7.3.1. ķermeņa uzbūve un izmērs.....	15
7.3.2. apmatojuma kvalitātes vērtējums	16
7.3.3. apmatojuma krāsas novērtējums.....	17
7.3.4. klases noteikšana kažokzvēriem.....	19
8. IEPRIEKŠĒJĀS CILTSDARBA PROGRAMMAS ZVĒRKOPĪBĀ 2013. – 2018. REZULTĀTI.....	21
PIELIKUMI	22
Saimniecību saraksts ar kažokzvēru skaitu, kurās realizēs audzēšanas programmu zvērkopībā.....	23
Biedrības paškontroles sistēma.....	24
Vienošanās starp biedrību un audzētāju.....	26
Nolikums par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecību atestāciju.....	30
Jaundzīvnieka pase.....	35
Mātītes pase.....	36
Tēviņa pase.....	37
Kažokzvēru reģistrācijas žurnāls.....	38
Zootehniskais sertifikāts kažokzvēru tīršķirnes vaislas dzīvnieku tirdzniecībai.....	39

Ievads

Laikā, kad pāri pasaulei veļas jaunas – “zaļās” domāšanas vilnis, ir svarīgi akcentēt, ka kažokādas ir dabīgs un ekoloģisks materiāls. Tās ir dabīga alternatīva sintētiskajiem apģērbu materiāliem, kuri dabā nesadalās un to ražošana būtiski piesārņo vidi. Kur pretī kažokādas ir atjaunojams, ekoloģisks un kopējā ekosistēmā iederošs materiāls, kurš tiek saražots, pamatā zvēriem izbarojot dzīvnieku izcelsmes cilvēku pārtikas blakusproduktus, kurus savādāk būtu jāutilizē. Tāpat arī fermās audzētie kažokzvēri ir cilvēku izselekcioneļi un radīti kažokādu ieguvei, lai neapdraudētu dabā mītošo savvaļas kažokzvēru populāciju.

Kažokzvēru audzēšanai Latvijā ir savas tradīcijas, kas sakņojas pagājušā gadsimta sākumā. Latvijā audzējamo kažokzvēru daudzveidībai ir raksturīga laika gaitā noteikta mainība. Nozīmīgs faktors ir ne tikai esošo kažokzvēru sugu pilnveidošana atbilstoši mūsdienu prasībām, bet arī esošo dzīvnieku ģenētiskās daudzveidības saglabāšana ar vēlamām raksturiezīmēm. Latvijā ir visi priekšnoteikumi konkurētspējīgas produkcijas ražošanai (4 gadalaiki, kas veicina pareizu mata augšanu, izmantojamā barības bāze – 3.kategorijas blakusprodukti no vietējiem ražošanas uzņēmumiem). Šodienas brīvās konkurences tirgū, kad pieprasījums pēc kažokādām ir cieši saistīts ar cilvēku domāšanu, modes tendencēm un ekonomikas svārstībām pasaulē, pieaug nepieciešamība pēc ražošanas intensitātes un ātras pārorientēšanās atbilstoši tirgus prasībām. No tirgus pieprasījuma izriet arī audzēšanas mērķis - piedāvāt tirgū konkurētspējīgu produkciju – kažokādas. Latvijā ar rūpniecisko kažokzvēru audzēšanu nodarbojas 9 zvēraudzētāju asociācijā ietilpstošas zvērsaimniecības, no kurām 6 ir šķirnes audzētāju saimniecību statusi. Tās audzē divu veidu kažokzvēru sugas – ūdeles un sudrablapsas. Pamatā dominē ūdeļu audzēšana un tikai divās saimniecībās audzē sudrablapsas. Sudrablapsu audzēšana ir ievērojami samazinājusies, bet polārlapsas vairs Latvijas zvēraudzētavās neaudzē. Iepriekšējos 5 gados kažokzvēru audzētāju saimniecības ir uzlabojušas savu esošo šķirnes saimniecības ganāmpulkus, ievēdot kvalitatīvus vaislas materiālus no Dānijas, Polijas un Lietuvas. Līdz ar to pamatā Latvijas saimniecībās ir ganāmpulki ar skandināvu tipa īsā apmatojuma ūdelēm. Pašreiz Latvijas iekšējā tirgū realizē vidēji ap 2% kažokādu izstrādājumu, pārējie 98 % saražotās kažokādas tiek realizētas starptautiskajās ādu izsolēs, kur ir augstas kvalitātes prasības.

Audzēšanas programmā lietoto terminu skaidrojums

Ciltsdarbs — zootehnisko pasākumu komplekss mērķtiecīgai dzīvnieku audzēšanai un to ģenētisko un saimnieciski derīgo īpašību izkopšanai, kurā ietilpst pareiza uzskaitē, pārraudzība, izlase, atlase, ēdināšana, turēšana un kopšana.

Ciltsdokumentācija – nodrošina informāciju par dzīvnieka un tā priekšteču izcelšanos, produktivitāti un ciltsvērtību, kā arī par pārmaiņām, kas notikušas ar dzīvnieku tā dzīves laikā.

Pārraudzība — lauksaimniecības dzīvnieku snieguma pārbaudes process, kas nodrošina kvantitatīvus un kvalitatīvus datus par lauksaimniecības dzīvnieku produktivitāti un eksterjeru un šo datu reģistrēšanu.

Vaisliniēks — vīriešu kārtas vaislas kažokzvērs, kas atbilst audzēšanas programmā noteiktajiem kritērijiem.

Tīršķirnes vaislas dzīvnieks ir dzīvnieks, kas ir novērtēts un atbilst 1. un 2.klases prasībām, un kura priekšteči vismaz trīs paaudzēs ir atbildis šķirnes prasībām.

Labvērtība ir vaislas dzīvnieka kvantitatīvi raksturojama pārmantojama īpašība vai ģenētiska īpatnība.

Ciltsvērtība ir vērtējums par vaislas dzīvnieka genotipa paredzamo ietekmi uz konkrētu tā pēcnācēju īpašību.

Audzēšanas programma ir sistemātisku darbību, tostarp vaislas dzīvnieku un to reproduktīvo produktu dokumentēšanas, selekcijas, audzēšanas un apmaiņas, kopums, kas ir izstrādāts un tiek īstenots, lai saglabātu vai uzlabotu vēlamās fenotipiskās un/vai genotipiskās īpašības vaislas dzīvnieku mērķpopulācijā.

Šķirne ir dzīvnieku populācija, kas ir pietiekami viendabīga, lai to par atšķirīgu no citiem tās pašas sugas dzīvniekiem uzskatītu viena vai vairākas audzētāju grupas, kuras ir vienojušās minētos dzīvniekus, norādot zināmos to priekštečus, ierakstīt ciltsgrāmatās, lai atražotu to iedzimtās īpašības, audzēšanas programmā izmantojot reprodukciju, apmaiņu un selekciju.

Vaislas dzīvnieks ir tīršķirnes vaislas dzīvnieks.

Šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas saimniecība - saimniecība, kas pieder fiziskajai vai juridiskajai personai, kas nodarbojas ar noteiktu šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanu saskaņā ar audzēšanas programmu, un kurai ir piešķirts šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas saimniecības statuss.

Kažokzvēru vērtēšanas eksperts - fiziska persona, kas ir saņēmusi sertifikātu kažokzvēru vērtēšanai.

Kucēns – abu dzimumu īpatnis no piedzimšanas līdz 45-60 dienu vecumam jeb atšķiršanai.

Remontkucēns - abu dzimumu īpatnis, kuru paredz izmantot vaislas atlasē un kuram tiek izrakstīta jaundzīvnieka pasi.

Jaundzīvnieks - abu dzimumu īpatnis no atšķiršanas līdz 6 mēnešu vecumam ieskaitot.

Vaislas mātīte – sieviešu dzimtas kažokzvērs ar zināmu izcelsmi, kurš ir novērtēts atbilstoši ciltsdarba programmai un atstāts vaislai.

Vaislas tēviņš – vīriešu dzimtas kažokzvērs ar zināmu izcelsmi, kurš ir novērtēts atbilstoši ciltsdarba programmai un atstāts vaislai.

Izcelsme – dokumentāli pierādāma kažokzvēra izcelšanās no zināmiem priekštečiem.

Snieguma pārbaude – kažokzvēra novērtēšana pēc ķermeņa izmēra, apmatojuma kvalitātes un krāsas.

Izlase – vaislai paredzēto dzīvnieku, kuriem piemīt vēlamās selekcionejamās īpašības, izvēle no visiem populācijas dzīvniekiem.

Atlase - pāru kombinācijas izvēle.

Populācija — vienas sugas dzīvnieku kopa, kurai piemīt ģenētiski noteiktas īpatnības un kuras atražošana notiek galvenokārt šīs kopas ietvaros.

1. Audzēšanas uzdevumi un mērķi zvērkopībā

Audzēšanas programmas mērķis ir uzlabot kažokzvēru šķirnes, to produktivitāti un kažokādu kvalitāti.

Galvenie uzdevumi zvērkopībā audzēšanas uzlabošanā:

1. palielināt ķermeņa izmērus, līdz ar to arī kažokādu izmērus;
2. pilnveidot apmatojuma īpašības – iegūt noturīgu krāsu un akotmata – pavilnas garumu;
3. ražības rādītāju paaugstināšana un kvalitatīvu pēcnācēju ieguve;
4. iepirkt augstvērtīgu vaislas materiālu straujākai selekcijas efekta iegūšanai, tā nodrošinot strauju šķirnes īpašību uzlabošanu;
5. ievērot kažokzvēru labturības prasības atbilstoši ES likumdošanas prasībām, ko kontrolē arī Eiropas Kažokzvēru audzētāju asociācija;
6. celt speciālistu kvalifikāciju, sadarboties ar ES zvēraudzētāju asociāciju kopīgas nozares politikas veidošanai.
7. lai veicinātu zvēraudzētāju nozares popularizēšanu, veikt sabiedrības informēšanu un izglītošanu, kā arī organizēt ģenētiskās kvalitātes popularizēšanas pasākumus.

Audzēšanas programma tiks realizēta vismaz 5 ciltsdarba saimniecībās ar kopējo tīršķirnes kažokzvēru skaitu – 65 000 (*dati uz 11.2018*).

2. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru sugas

Latvijas zvēraudzētāju saimniecībās audzē divas kažokzvēru sugas:

- ūdeles;
- lapsas

Skaitliski visvairāk Latvijā tiek audzētas ūdeles.

Vaislas ūdeļu un lapsu skaits pa gadiem.

<i>sugas</i>	2014.gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads
ūdeles	193953	222324	153972	187912	237856
lapsas	1550	993	664	440	529

Lai sekmīgi strādātu un izkoptu kādu no selekcionējamām kažokzvēru sugām, tad ūdeļu sugai minimālais vaislas māšu skaits ir 500 mātes, lapsām - 100 mātes. Latvijas zvēraudzētāju asociācija, pamatojoties uz izstrādāto audzēšanas programmu, ir noteikusi, ka šķirnes kažokzvēru fermās jābūt ne mazāk kā 80% Elites (1.) klases mātīšu un 100% Elites (1.) klases tēviņu.

3. Audzēšanas programmas ģeogrāfiskā teritorija

Audzēšanas programmu realizē Latvijas Republikā.

---

4. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru šķirņu raksturojums.

4.1. Latvijā audzējamo ūdeļu šķirnes:

- tumši brūnās – „mahogany”;
- baltās – „white”;
- sudrabzilās – „silverblue”;
- melnās – „scanblack”;
- brūnās – „brown”;
- pastelkrāsas - “pastel”.

Latvijā pārsvarā audzē ūdeles ar īsu un vidēji garu apmatojumu – 16-22 mm apmatojuma garums un 14-16mm pavilnu. Ūdelēm ir izteikts dzimumu dimorfisms tarp tēviņiem un mātītēm.

Ūdelēm ir izteikta vairošanās sezonālitate – pārošanās martā – no 1.-20.martam, tāpēc pēcnācējus iegūst vienu reizi gadā – pavasarī – no 24.aprīļa līdz 10.maijam. Dzimumgatavību ūdeles sasniedz 10-11 mēnešu vecumā, grūsnības periods ilgst vidēji 37-50 dienas. Metienā dzimst vidēji 4-8 ūdeļu kucēni, katrs 9-15g smags, bez zobiem, gandrīz pliki, acis un dzirdes atveres aizvērtas. Maksimālos ķermeņa izmērus ūdeles sasniedz novembrī, vienlaicīgi nogatavojoties apmatojumam. Vidējais tēviņu svars novembrī sasniedz 2,3- 3,9kg, mātītes 1,6-2,4kg. Novembrī iegūstot ādas pēc pirmapstrādes, to izmēri variē no mazām (mātīšu ādām) 45 cm un garām (tēviņu ādām) – 80cm un garākām. Ūdeles audzē dzelzs sieta krātiņos ar tam pievienotu koka mājiņu, kur ūdelei paslēpties no apkārtējiem un izaudzina kucenus. Vaislas zvēri krātiņos tiek turēti pa vienam, bet kucēni 2-4 vienā krātiņā.

4.1.1. Tumši brūnās – “mahogany” ūdeles.

Viena no izplatītākajām šķirnēm. Raksturojas ar tumši brūnu līdz melnai apmatojuma krāsai akotmatam un pavilnu - tumši pelēku līdz brūnam krāsu tonim. Apmatojuma garums - no īsa līdz vidēji garam. Raksturīgas iezīmes – balts plankums uz zoda un vēdera. Tumši brūnās ūdeles raksturojas ar labiem produktivitātes rādītājiem – vidēji 4,3-5 kucēni uz mātīti, ar labu rezistenci un labu dzīvsvara pieaugumu – rudenī sasniedz līdz 4 kg svaru.

4.1.2. Baltās – “white “ ūdeles.

Viena no pieprasītākajām ūdeļu šķirnēm tirgū to krāsošanas iespēju dažādības dēļ. Apmatojuma krāsa balta līdz dzeltenbrūnganai, ar dažādas intensitātes baltu pavilnu. Apmatojuma garums no īsa līdz vidēji garam. Šķirne izceļas ar labu rezistenci pret slimībām, vidējais iznākums mātītēm – 4 kucēni, dzīvsvars rudenī sasniedz 3,6-3,9kg.

4.1.3. Sudrabzilās – “silverblue” ūdeles.

Sudrabzilām ūdelēm raksturīga pelnu pelēka krāsa akotmatam ar gaiši zilu līdz pelēku pavilnu. Apmatojums no īsa līdz vidēji garam. Auglība laba – vidēji 3,6 - 4 kucēni uz mātīti. Šķirnei laba rezistence un dzīvsvara pieaugums – rudenī sasniedz līdz 4kg svaru. Šķirnei ir īpašs tirgus pieprasījums pasaulē.

4.1.4. Melnās – “scanblack” ūdeles.

Apmatojuma krāsa akotmatam izteikti melna, spīdīgi. Pavilna no tumši pelēkas līdz melnam tonim. Melnās ūdeles ir īsā apmatojuma tipa ūdeles. Auglība vidēja – 2,8-3,5 kucēni uz mātīti. Zema rezistence, neliels dzīvsvara pieaugums, līdz ar to arī īsāki ādu izmēri. Šo iemeslu dēļ tās galvenokārt izmanto, lai uzlabotu tumši brūno ūdeļu apmatojuma krāsu un samazinātu garumu.

4.1.5. Brūnās - “brown” ūdeles.

Apmatojuma krāsa dažādas intensitātes brūns ar izteiktu spīdumu un pavilnu ar pelēka ar brūnām galotnēm. Auglība laba – 4 kucēni uz mātīti, par 10-15% ātraudzīgāki kā citi šķirnes īpatņi. Noturīga rezistence, rudenī sasniedz 3-3,3kg dzīvsvaru.

4.1.6. Pastelkrāsas - "pastel" ūdeles.

Apmatojuma krāsa – gaiši brūna ar gaiši zilu nokrāsu, pavilna pelēka, var būt ar brūnu nokrāsu. Augstāko novērtējumu iegūst īpatņi ar zilgani pelēku pavilnas toni. Jo vairāk brūni toņi pavilnā, jo zemāks novērtējums. Īpasas pazīmes – balti plankumi uz zoda un vēdera. Auglība laba – 4 kucēni uz mātīti. Ātraudzīgas. Apmatojums nogatavojas par 7-10 dienām ātrāk kā tumšajām ūdelēm.

4.2. Latvijā audzējamo **lapsu šķirnes:**

Lapsu audzēšanā izšķir septiņu audzēšanas ražošanas - bioloģiskos ciklus:

1. sagatavošanās pārošanas periodam	1. - 15.janvārim
2. pārošanās un grūsnības periods	16.janv. - 10.maijam
3. atnešanās un laktācija	11.aprīlis – 31.maijam
4. kucēnu atšķiršana	1.jūnijs – 30. jūnijs
5. kucēnu audzēšana	1.jūlijs – 15.novembris
6. pamatganāmpulka komplektēšana	15.okt. - 15.novembris
7. kažokādu ieguve	16.nov. - 10.decembris

Lapsas dzimumgatavību sasniedz 9-11 mēnešu vecumā, vairojas 4-5 gadus, grūsnības ilgums 51-56 dienas, vidēji metienā dzimst 11-12 kucēni, bet vidējais iznākums uz vienu mātīti 5 kucēni. Tas saistīts ar lielo embriju mirstību grūsnības periodā un mātīšu pienīguma samazināšanos laktācijas periodā. Lapsu svars rudenī sasniedz līdz 8 kg. Ķermeņa garums vidēji - 63-75cm. Lapsas audzē krātiņos, kur mātītēm papildus nodrošina kasti pēcnācēju audzēšanai. Raksturīga lapsu pazīme ir balts astes gals.

4.2.1. sudrablapsas.

Apmatojuma krāsa pamatā melna. Akotmati melni ar baltu joslu (vidēji 10-15 mm). Akotmata garums 60-70mm, pavilnas 45-50mm ar izteiktu spīdumu. Pavilna tumši pelēka ar zilganu nokrāsu. Akotmata melnie gali veido plīvuru, kas nosedz matu balto zonu. Raksturīgs balts astes gals. Selekcijas rezultātā izveidots apmatojums ar 80-100% sudrabmatu. Ķermeņa garums 65-75cm un svars mātītēm 5-6,5 kg, bet tēviņiem 6-7,5 kg. Auglība laba – 4 kucēni no mātītes. Apmatojums nogatavojas novembra vidū.

5. Identifikācijas sistēma.

Šķirnes remontkucēniem pēc to atšķiršanas no mātes piešķir identitātes pasi, kas vienmēr atrodas zvēra atrašanās vietā - uz krātiņa un seko dzīvnieka pārvietošanai fermā. Identifikācijas pasē uzrādīta visa informācija par doto dzīvnieku – atrašanās vieta (mātes kastes nr), izcelšanās – mātes nr., dzimšanas datums, kucēnu skaits metienā, rudenī - snieguma pārbaudes rādītāji. Individuālos identifikācijas numurus piešķir pēc remontkucēnu ieskaitīšanas pamatganāmpulkā 9 - 11 mēnešu vecumā, ņemot vērā veselības pārbaudes rezultātus un snieguma pārbaudes rādītājus.

Dzīvnieku reģistrācijas žurnālā tiek ierakstīta vaislas zvēru pasēs atrodamā informācija.

Esošo dokumentāciju aizpilda par visiem vaislas un ražošanas grupas zvēriem, izņemot ražošanas grupas jaundzīvniekus.

(Dokumentu paraugi ar skaidrojumu pielikumā Nr.5 līdz Nr.8)

6. Snieguma pārbaude.

Kažokzvēru snieguma pārbaudi veic pēc šādām selekcionējamām pazīmēm:

- pēc produktivitātes – mātes auglība (dzīvu un nedzīvi dzimušu kucēnu skaits metienā), kucēnu krišana, tukšo, abortējušo mātīšu skaits.

- tēviņiem – apsēklotās mātītes un to atnešanās rādītāji.

Selekcijas mērķis ir iegūt no vienas mātītes uz 1.jūliju ne mazāk kā:

<u>ūdelēm</u>		<u>lapsām</u>	
Skirne	Vidējais kucēnu skaits	Skirne	Vidējais kucēnu skaits
mahogany	4.0	sudrablapsām	4.0
scanblack	3.5		
pastel	4.0		
brown	4.0		
silverblue	4.0		
white	4.0		
citas šķirnes	3.5		

Vidējo kucēnu iznākumu uz vienu ganāmpulka (štata) māti iegūst, iegūto kucēnu skatu dalot ar vaislas māšu kopskaitu uz 1.martu.

- pēc ķermeņa izmēriem - ķermeņa izmēru raksturo ķermeņa garums un svars. Vērtējot zvērus - ūdeles sver un lapsām mēra ķermeņa garumu. Svāra un garuma rādītāji ir pirmie no trim snieguma pārbaudes rādītājiem. Selekcionējot jāizvēlas vaislas grupā īpatņi, kas atbilst Elites (1) klases zvēra parametriem. Zvērus sver pirms ēdināšanas un mēra no degungala līdz astes saknei, ņemot vērā ķermeņa izliekumu.

Atlasot zvērus vaislas grupai, ķermeņa izmēriem jābūt:

	<u>tēviņiem</u>	<u>mātītēm</u>
ūdelēm (svars)	2,5kg – 4.5kg	1,6kg – 2,2kg
sudrablapsām (garums)	78cm	74cm

- pēc apmatojuma krāsas un kvalitātes -

apmatojuma kvalitāte – vērtē visiem zvēriem uz muguras, sāniem un vēdera. Vērtē apmatojuma garumu, akotmatu un pavilnas garuma attiecību, apmatojuma biezumu, elastību, esošos defektus. Vērtē pie snieguma pārbaudes – 5 baļļu sistēmā. Par pamatu ņem selekcionējamās sugas, šķirnes, indivīds ar biezu, vienmērīgu, elastīgu apmatojumu un bez defektiem.

Ja kāds no rādītājiem neatbilst selekcionējamam tipam, vērtējums tiek samazināts.

apmatojuma krāsa – krāsas tīrība atbilstoši selekcionējamam rādītājam, vienmērība, nevēlamo toņu esamība. Vērtē 5 baļļu sistēmā.

- pēc veselības pārbaudes rezultātiem - kažokzvēriem regulāri jāveic veselības pārbaudes pirms snieguma pārbaudes, profilaktiski jāvakcinē pret infekcijas slimībām. Vaislas ganāmpulks jāveido no slimību izturīgiem un labiem, veselīgi attīstītiem dzīvniekiem.

Snieguma pārbaudes dati no saimniecībām tiek iesniegti audzēšanas organizācijā, kur tiek apkopoti un iesniegti Lauksaimniecības datu centram.

7. Audzēšanas organizēšana un ciltsdokumentācija

Ciltsdarbu kažokzvēru saimniecībā veic zootehniķis vai sertificēti dzīvnieku vērtēšanas eksperti kā fiziskās personas, kas ir darba attiecībās ar kažokzvēru audzēšanas uzņēmumu.

Galvenie uzdevumi ciltsdarbam zvērkopībā ir :

- pilnveidot produktivitātes un vaislas īpašības saimniecībā audzējamajām kažokzvēru šķirnēm un tipiēm;
- jaunu kažokzvēru šķirņu, šķirņu grupu un tipu selekcija, kas apmierina tirgus prasības pēc augstvērtīgām kažokādām;

- kažokzvēru genofonda saglabāšana.

Audzēšanas organizēšana.

Audzēšanas pamatdarbībā ir zootehnisko pasākumu komplekss mērķtiecīgai dzīvnieku ģenētisko un saimnieciski derīgo īpašību izkopšanā, kurā ietilpst to pareiza audzēšana, izlase un atlase, ēdināšana, turēšana, kopšana un uzskaitē.

Audzēšanas veiksmīgai norisei par pamatu ir dzīvnieku snieguma pārbaude, kas nodrošina individuāla dzīvnieka kontroles sistēmu, apkopojot ražības un produkcijas kvalitātes datus ciltsvērtības noteikšanai. Dzīvnieka ciltsvērtības noteikšanu un to tālāku izmantošanas nozīmēšanu veic sertificēti dzīvnieku vērtēšanas eksperti.

Dzīvnieku vērtēšanas ekspertu uzdevums ir novērtēt vaislas dzīvniekus, veikt datu uzskaiti un analīzi.

Selekcionējamo kažokzvēru tipu nosaka saimniecības speciālisti un fiksē saimniecības ciltsdarba plānā.

Selekcijas uzdevumu izpildei nepieciešams nodrošināt :

- nodrošināt pamatganāmpulka sadali vaislas grupā, no kuras iegūst remontkucēnus, un ražošanas grupā – ādinieku kucēnu ieguvei;
- kažokzvēru snieguma pārbaudi un datu analīzi;
- zootehnisko uzskaiti.

Snieguma pārbaudē kažokzvēriem izšķir šādas galvenās selekcionējamās pazīmes:

1. izmērs - ķermeņa garums un masa;
2. apmatojuma kvalitāte - noteicošais ir akotmatu un pavilnas biezums, bet jāņem vērā arī akotmatu un pavilnas garuma attiecība, apmatojuma garums, esošie defekti. Novērtē organoleptiski, vērtējot ņem vērā selekcionējamo tipu;
3. apmatojuma krāsa - akotmatu un pavilnas krāsa. Tai jābūt vienmērīgai, tīrai un atbilstoši selekcionējamajam tipam. Visiem kažokzvēriem (izņemot baltās un melnās) nosaka nokrāsa toni, sudrablapsām – sudrabmatu daudzuma procentu. Toni un krāsas tīrību nosaka vizuāli, izmantojot zvēru-etalonu;
4. ražības rādītāji – mātītēm auglība (dzīvu un mirušu dzimušo kucēnu skaits metienā), kucēnu krišana, neapsēkloti, tukši, abortējoši un nelabvēlīgi dzemdējuši mātīšu skaits. Tēviņiem – apsēklotās mātītes un to atnešanās rezultāti.
5. Veselība – atlasē tiek ņemts vērā radinieku, dažos gadījumos krātiņā blakus dzīvojošo zvēru veselības stāvoklis. Brāķēšanu veic visu gadu.

Vaislas dzīvnieku cilsdokumentācijas datus atzīmē vaislinieka pasē un dzīvnieku reģistrācijas žurnālā.

Ciltsdokumentācija.

Zootehniskās uzskaites pirmsdokumentāciju veic saimniecības zootehniķis vai vecākais strādnieks pēc zootehniķa norādījuma saskaņā ar esošo nolikumu.

Uzskaites pirmdokumentācijā ietilpst:

1. vaislas dzīvnieku reģistrācijas žurnāls – papīra vai elektroniskā formā reģistrē visus vaislas dzīvniekus ar identitātes numuru, dzimšanas datiem, izcelšanās datiem, atrašanās vietu, bonitēšanu un ražības rādītājiem.
2. vaislinieka pase – izraksta pieaugušiem pamatganāmpulka dzīvniekiem. Izšķir mātītes un tēviņa pase. Tajās ir dati par identitātes numuru, dzimšanas datiem, izcelšanās datiem, atrašanās vietu, bonitēšanu un ražības rādītājiem.
3. jaundzīvnieka pase, kurā ir dati par atrašanās vietu, izcelšanos, dzimšanas datumu, kucēnu skaits metienā, bonitēšana un izmantošana. Jaundzīvnieka pasi izraksta pēc kucēnu reģistrācijas un tā derīga līdz brīdim, kad to ieskaita pamatganāmpulkā (9 – 11 mēnešu vecumā).

Uzskaites dokumentācija tiek regulāri kārtota papīra vai elektroniskā datu uzskaites formā, apkopotie rezultāti tiek nodoti Latvijas Zvēraudzētāju asociācijā un Lauksaimniecības datu centrā.

Zootehniskās uzskaites pirmsdokumentācija ir:

- jaundzīvnieka pase,
- vaislinieka pase (mātītes un tēviņa),
- dzīvnieku reģistrācijas žurnāls.

Jaundzīvnieka pasē tiek ierakstīti šādi dati:

- atrašanās vieta,
- izcelšanās dati,
- dzimšanas datums,
- kucēnu skaits metienā,
- bonitēšana,
- izmantošana.

Vaislinieka pasē tiek ierakstīti šādi dati:

- atrašanās vieta,
- identitātes numurs,
- izcelšanās dati,
- dzimšanas datums,
- kucēnu skaits metienā,
- snieguma pārbaude,
- mātītēm – apsēklošanas datums, vaislinieka identitātes Nr., atnešanās datums un kucēnu skaits metienā,
- tēviņiem – vaislas darbība, kucēnu skaits metienos.

Dzīvnieku reģistrācijas žurnālā tiek ierakstīta vaislas zvēru pasēs atrodamā informācija.

Esošo dokumentāciju aizpilda par visiem vaislas un ražošanas grupas zvēriem, izņemot ražošanas grupas jaundzīvniekus.

(Sīkāka informācija skat. pielikumā 5 līdz 8)

Ciltsdarba plānošana.

Šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecībās ciltsdarba veikšanai sastāda perspektīvo ciltsdarba plānu. Tajā norāda :

- ganāmpulka uzlabošanas mērķus un uzdevumus,
- selekcijas metodes un paņēmienus,
- kažokzvēru produktivitātes rādītājus,
- selekcijas darba apjomu,
- produkcijas ražošanas apjomus.

Izejot no perspektīvā ciltsdarba plāna un selekcijas rezultātiem, katru gadu sastāda pārošanas plānu. Tajā, katrai fermas struktūrvienībai, veic pāru vai grupu atlasī ar mērķi uzlabot kādu no pazīmēm vai pazīmju kopumu. Plānā norāda vaisliniekus, kurus jānovērtē pēc pēcnācēju kvalitātes.

Pāru atlase.

Zvērkopībā praktizē gan homogēno, gan heterogēno pāru atlasī

Homogēnā - kažokzvēru pārošanai atlasa līdzīgus pēc fenotipa vai izcelšanās. Izmanto, lai nostiprinātu selekcionējamo pazīmi, parasti vaislas grupās.

Heterogēnā – kažokzvēru pārošanai atlasa atšķirīgus pēc fenotipa, neradnieciskus dzīvniekus. Šo metodi plaši izmanto, lai uzlabotu zvērus vaislas grupās, kā arī ražošanas grupā vērtīgāku ādinieku ieguvei.

Ražošanas grupā pielietojama grupu atlase, kur sastāda grupu līdzvērtīgu tēviņu un pie tiem piestiprina uz pārošanas laiku savstarpēji līdzīgas pēc fenotipa mātītes. Pārošanai var izmantot jebkuru tēviņu jebkurai mātītei grupas ietvaros.

Veicamie pasākumi uz snieguma pārbaudes datu bāzes.

Pamatojoties uz snieguma pārbaudes datiem par probandu, tā pēcnācējiem un radiniekiem, kā arī ņemot vērā ražības rādītājus, veic šādus pasākumus:

- 1) ganāmpulka rādītāju analīzi,
- 2) pieaugušo zvēru brāķēšanu pēc pēcnācēju kvalitātes,
- 3) vaislas jaundzīvnieku atlasī,
- 4) vaislas un ražošanas grupu komplektēšanu,
- 5) pāru un grupu atlasī.

Snieguma pārbaudes datus izmanto ciltsdarba plāna sastādīšanai un precizēšanai.

Vaislas zvēru realizācija.

Šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecība drīkst pārdot tikai pārbaudītus zvērus ar atbilstoši veterinārajām prasībām veiktām veselības pārbaudēm un zootehnisko sertifikātu (pielikums Nr.9.).

7.1. Šķirnes kažokzvēru izcelsmes reģistrācija.

Vaislai paredzēto jaundzīvnieku atlase kažokzvēru audzētavā notiek pēc fenotipa – morfoloģisko un fizioloģisko pazīmju kopuma, vecāku produktivitātes rādītājiem 45 dienas pēc dzimšanas, sākot kucenu atšķiršanu no mātes. Vaislai paredzētiem jaundzīvniekiem izraksta pasi pie kucēnu reģistrācijas. Pasē ieraksta datus par dzimšanu, kucēnu skaitu metienā, izcelšanās, atrašanās vietu. Pēc reģistrācijas vaislas jaundzīvnieks tiek ieskaitīts vaislas jaundzīvnieku grupā, kas tiek turēta atsevišķi no ražošanas grupas jaundzīvniekiem. Pase vienmēr seko līdz dzīvnieka kustībai (1. pielikums) novietnē.

Pārdodot vaislas dzīvniekus audzēšanai Latvijas teritorijā, tiek izsniegts zootehniskais sertifikāts (Pielikums Nr.9)

Sertifikātu sagatavo un izdod šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācija – Latvijas Zvēraudzētāju asociācija.

7.2. Ciltsdokumentācijas izmantošana kažokzvēru ciltsvērtības noteikšanai.

Vaislas dzīvnieka pasē raksta visu informāciju, kas iegūta par dzīvnieku visas tā dzīves laikā. Apkopotie dati tiek izmantoti selekcijas darbā, tos analizējot, nosaka dzīvnieka ciltsvērtību, sastāda pārošanas un atnešanās plānus, veic pāru atlasī. Kažokzvēri, kas laikā gaitā neatbilst noteiktajiem kritērijiem, tiek brāķēti.

7.3. Ciltsvērtības noteikšana.

Kažokzvēru ciltsvērtības noteikšanas modelī tiek iekļautas šādas pazīmes: izcelšanās, ķermeņa uzbūve un izmērs, apmatojuma kvalitāte un krāsa, produktivitāte. Dzīvnieka novērtēšanu veic sertificēts dzīvnieku vērtēšanas eksperts, vadoties pēc snieguma pārbaudes (novērtēšanas) instrukcijas. Pirms snieguma pārbaudes atsevišķi izvērtē un veic brāķēšanu pēc veselības stāvokļa uz snieguma pārbaudes brīdi un augšanas attīstību vasaras periodā. Izvērtē atbilstību šķirnes un tipa pazīmēm, analizējot pases datus. Atzīmē tīršķirnes un krustojumu dzīvniekus, par pamatu ņemot pāru atlasī un uzskaites pirmdokumentus. Ciltsvērtība tiek noteikta, ņemot vērā snieguma pārbaudes datus un nosakot vaislas dzīvnieka klasi.

Snieguma pārbaude ir individuāla attiecīgās šķirnes dzīvnieka novērtēšana pēc:

- **ķermeņa izmēra un uzbūves;**
- **apmatojuma kvalitātes;**
- **krāsas;**
- papildus pazīmes – šķirnei raksturīgas – neietekmē kopējo vērtējumu (plankumi, balti akotmatī u.c.).

Kažokzvērus vērtē vienu reizi tā dzīves laikā – pirmajā dzīves gadā, oktobra beigās un novembra sākumā, kad ir nobriedis apmatojums. Vērtē izklaidētā apgaismojumā (saulainā laikā nē), ar sausu apmatojumu. Snieguma pārbaudes laikā ūdelēm izmanto fiksācijas iekārtas, elektroniskos svarus, papildus apgaismojumam – lampas. Polārlapsas un sudrablapsas bonitē uz galda, dzīvnieku turot rokās. Iegūtās pazīmes novērtē 5 baļļu sistēmā, izņemot ķermeņa uzbūvi un izmēru, ko novērtē 10 baļļu sistēmā. Apkopojot iegūtos rezultātus, nosaka vaislas dzīvnieka klasi.

7.3.1. ķermeņa uzbūve un izmērs - novērtēšanu veic vizuāli, pēc tam veic ūdeļu svēršanu un lapsu mērīšanu. Svēršanu veic pirms dzīvnieku barošanas, mēra ar mērlentu no degungala līdz astes saknei. Ķermeņa uzbūvi un izmērus novērtē 10 baļļu sistēmā. Ja pie klases piešķiršanas ķermeņa uzbūve vai izmērs pārsniedz 5 baļļu novērtējumu robežas - no 6 -10 balles, tad iegūtās 6 -10 balles pielīdzina 5 baļļu novērtējumam. Tas tiek darīts ar mērķi izlases veidā izdalīt individuus ar lielākiem ķermeņa uzbūves un izmēru genotipiem. Pie vidēja, sīka un vāja eksterjera – dzīvniekus brāķē no izmantošanas vaislā.

1.tabula – ūdeļu ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšanas rādītāji

Vērtējums ballēs	Ķermeņa uzbūves vērtējums	Minimālie ķermeņa uzbūves un izmēra rādītāji	
		Tēviem – dzīvmasa kg	Mātēm – dzīvmasa kg
10	Īpaši liels	4.5	2.2
9	Īpaši liels	4.0	2.0
8	Īpaši liels	3.6	1,8
7	Īpaši liels	2,9	1,6
6	Īpaši liels	2,5	1,4
5	Liels	2,3	1,3
4	Vidēji liels	2,1	1,2
3	Vidējs	2	1
2	Sīks	<1,9	<0,8
1	Vājš, trausls	Vēl zemāk	Vēl mazāk

2.tabula – sudrablapsu ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšana

Vērtējums ballēs	Ķermeņa uzbūves vērtējums	Minimālais ķermeņa garums cm	
		Tēviem	Mātēm
10	Īpaši liels	82	78

9	Īpaši liels	80	76
8	Īpaši liels	78	74
7	Īpaši liels	76	72
6	Īpaši liels	74	70
5	Liels	72	68
4	Liels	70	66
3	Vidējs	68	64
2	Sīks	66	62
1	Vājš, trausls	< 66	<62

Apkopojot iegūtos datus - vērtējuma balles no 4 -10 dos attiecīgi kopējo vērtējumu 5 balles – kas vērtēsies kā 1. vai 2. klase, bet iegūtie rādītāji no 1 – 3 balles, vērtēsies kā 3. vai 4.klase un dzīvnieki no vaislas grupas brāķēsies.

7.3.2. apmatojuma kvalitātes vērtējums

Novērtē visiem kažokzvēriem uz muguras, sāniem, vēdera ar kopīgu snieguma pārbaudes atzīmi. Šajā vērtējumā ietverti rādītāji par apmatojuma biezumu, elastību, garumu, zīdainību, apmatojuma defektu esamību. Svarīgi novērtēt kopējo apmatojuma stāvokli atbilstoši sugai, šķirnei un selekcionējamam tipam, ko nosaka saimniecības speciālisti. Katrai sugai ir savi snieguma pārbaudes kritēriji.

4.tabula – ūdeļu apmatojuma kvalitātes noteikšana

Vērtējums balles	Apmatojuma īpašību raksturojums
5	Apmatojuma augstums atbilstošs selekcionējamam tipam, biezs, zīdains, akotmati pilnībā pārklāj pavilnu uz muguras, sāniem un vēdera
4	Apmatojums biezs, zīdains, elastīgs, akotmati pilnībā nosedz pavilnu uz muguras, sāniem un vēdera. Uz vēdera pieļaujami retāki akotmati uz vēdera un sāniem, nedaudz redzama pavilna.
3	Apmatojuma garums atbilst selekcionējamam tipam, bet nav tik biezs, mazāk zīdains. Akotmati pilnībā nosedz muguru, bet mazāk nosedz sānus un vēderu, līdz

	ar to “spīd” cauri pavilna.
2	Apmatojums nav biezs, akotmati reti, pavilna redzama gan uz muguras, gan sāniem un vēdera. Ir pieļaujams neliels matu nodilums starp kājām.
1	Neatbilst nevienām prasībām.

5.tabula – sudrablapsu apmatojuma kvalitātes vērtējums

Vērtējums ballēs	Apmatojuma īpašību raksturojums
5	Apmatojums mīksts, biezs, zīdains, elastīgs, izlīdzināts pēc garuma, atbilstošs selekcionējamam tipam. Kakla daļas apmatojums jeb 'krēpes’ nav izteiktas. Akotmati pilnībā nosedz pavilnu uz muguras un sāniem. Apmatojums bez nodilums.
4	Apmtojums biezs, zīdains, elastīgs, pēc garuma atbilst tipam, “krēpes” maz izteiktas. Akotmati nosedz pavilnu uz muguras un sāniem.
3	Apmatojums ne tik biezs, mazāk mīksts un zīdains, garums atbilst tipam. Nelielas “krēpes”, akotmati nosedz muguru, bet sāni retāk nosegti, pieļaujams neliels matu nodilums.
2	Reti akotmati uz sāniem, mati neelastīgi, neatbilst pēc garuma, mazāk biezs apmatojums. Ir manāms matu nodilums un savēlumi uz gūžām.
1	Neatbilst nevienām prasībām.

7.3.3. apmatojuma krāsas novērtējums

Apmatojuma kopējo krāsu veido akotmata un pavilnas galotnīšu krāsu salikums. Visiem kažokzvēru veidiem krāsu novērtē pēc atbilstības šķirnei un tipam. Svarīga pazīme ir krāsu tīrība un nevēlamo toņu (parasti dzeltenīgo, brūno un sarkanīgo) neesamība.

6. tabula – ūdeļu apmatojuma krāsas novērtēšana

Šķirne	5 balles	4 balles	3 balles	2 balles	1 balle
mahogany	Tumši brūna līdz melnai, spīdīga, pavilnas	Dažādas intensitātes brūna ar izteiktu	Brūna ar sarkanīgu toni	Pārsvarā ar sarkanīgo toni	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām

	galotnes pelēcīgi brūnas	spīdumu, pavilna brūna			
brown	Dažādas intensitātes brūna ar izteiktu spīdumu, pavilna pelēka ar brūnām galotnēm.	Dažādas intensitātes brūna ar mazāk izteiktu spīdumu, pavilna pelēka ar brūnām virsotnēm.	Brūna ar sarkanīgu toni, pavilna pelēcīgi brūna ar brūnām galotnēm	Brūna ar izteikti sarkanīgu toni, pavilna sarkanbrūna vai gaiši brūna	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām
pastel	Gaiši brūna ar izteikti dūmakaini zilu toni, pavilna bēša krāsā ar pelēku tonējumu	Gaiši brūna ar izteikti dūmakaini zilu toni, pavilna bēša krāsā ar brūnām galotnēm	Gaiši brūna, pavilna bēša krāsā ar brūnu tonējumu galotnēm	Brūna, pavilna bēša ar rudu toni	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām
silverblue	Tīrā pelnu pelēkā krāsā, pavilna pelēka	Mazāk tīra pelnu pelēkā krāsa, pavilna pelēka	Pelnu pelēka ar maz izteiktu brūno toni	Pelēka ar dzeltenīgu vai sarkanīgu toni	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām
white	Tīri baltā krāsā, pavilna zilgani baltā krāsā	Mazāk tīra baltā krāsa, pavilna balta	Balta ar dzeltenu nokrāsu vai nevienmērīgu krāsojumu, pelēcīga pavilna	Balta ar brūngano toni, pavilna balta ar brūnām galotnēm	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām
scanblack	Melna ar izteiktu spīdumu, pavilna pelēcīgi melna	Gandrīz melna ar izteiktu spīdumu, pavilna pelēcīgi melna	Melna ar spīdumu, pavilnas matu gali tumši brūnā tonī	Tumši brūna ar brūnu pavilnu	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām

7.tabula – sudrablapsu apmatojuma krāsas novērtējums

Šķirne	5 balles	4 balles	3 balles	2 balles	1 balle
--------	----------	----------	----------	----------	---------

sudrablapsas	Akota mati melni, spīdīgi. Pavilna tumši pelēka ar zilganu nokrāsu, akotmata gaišā zona aptuveni 10 – 15 mm, tīri baltā krāsā, spīdīga. Labi attīstīts “plīvurs”, nosedz sudrabkrāsas pavilnu	Akotmati melni, spīdīgi. Pavilna tumši pelēka ar zilganu nokrāsu, akotmati melnīgsnēji un pavilna bez zilganās nokrāsas	Akotmati tumši, gaišā zona netīri baltā krāsā aptuveni 10mm un mazāk, vai vairāk kā 15mm, pavilna pelēka.	Akotmati ar brūngani sarkanu nokrāsu, gaišā zona netīri baltā krāsā aptuveni 10 mm. Pavilna pelēka	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām
--------------	---	---	---	--	---------------------------------

7.3.4. klases noteikšana kažokzvēriem

Apkopojot snieguma pārbaudes rezultātus, zvērus iedala klasēs. Iegūstot maksimālo baļļu skaitu visos trīs parametros – ķermeņa uzbūves un izmēra - 5 balles, apmatojuma kvalitātes – 5 balles un apmatojuma krāsas – 5 balles, novērtētais indivīds iegūst 1.klases novērtējumu.

Ja vienā vai divos parametros iegūst 4 balles, tad novērtējumā iegūst 2.klasi.

Ja divos vai trijos parametros iegūst 4 balles, tad novērtējumā iegūst 3.klasi.

Jo zemāks parametru novērtējums, jo lielāka klase (no 4. līdz 8. klasei) tiek piešķirta, šos zvērus brāķē no vaislas ganāmpulka, tos pārvieto uz ražošanas zvēru grupu un iegūst kažokādas.

8.tabula – klases noteikšana

Ķermeņa uzbūve un izmērs 10 baļļu sistēmā	Ķermeņa uzbūve un izmērs 5 baļļu sistēmā	Apmatojuma kvalitāte	Apmatojuma krāsa	Kopējais vērtējums klasēs
10	5	5	5	<u>1</u>
9	5	5	5	<u>1</u>
8	5	5	5	<u>1</u>
7	5	5	5	<u>1</u>
6	5	5	5	<u>1</u>

5	5	5	5	<u>1</u>
5	4	5	5	<u>2</u>
4	3-5	3-5	3-5	<u>3</u>
<u>3</u>	2-5	2-5	2-5	<u>4</u>

Latvijas Zvēraudzētāju asociācija noteikusi, ka vaislas zvēru ganāmpulkā var būt vaislas zvēri ar 1., 2. un 3. klasi. Pirmās un otrās klases dzīvnieki atbilst Elites klases vaislas kažokzvēriem un tiem šķirnes zvēru fermās jābūt ne mazāk kā 80% Elites klases mātīšu un 100% Elites klases tēvu.

Vaislas dzīvnieku ganāmpulks ir - ja tajā no kopējā dzīvnieku skaita 50% ir vaislas dzīvnieki.

8. IEPRIEKŠĒJĀS CILTSDARBA PROGRAMMAS ZVĒRKOPĪBĀ 2013. – 2018. REZULTĀTI.

- Palielināts ūdeļu dzīvsvars – iegūto kažokādu garums.
- Samazināta akota matu un pavilnas garuma attiecība.
- Līdz ar to samazinājusies cenu starpība starp skandināvijā audzēto ūdeļu ādām un pie mums audzētajām. Atsevišķas saimniecības par savām ādām ieguvušas augstāku cenu par aukcionā vidējo.
- Samazinājies tumšo šķirņu īpatsvars un palielinājies gaišo (sudrabzilās, baltās, pērles)
- Diemžēl audzējot un selekcionējot īsspalvainās ūdeles, ir samazinājies vidējais kucēnu iznākums no vienas mātes. Tas skaidrojams ar īsspalvaino ūdeļu selekcijas īpatnībām un to vājo noturību pret slimībām.
- Vidējais kucēnu iznākums uz 1 vaislas ūdeļu māti Latvijas saimniecībās pa gadiem

Saimniecība	2014	2015	2016	2017	2018
SIA Gauja AB	3.6	2.5	2.2	3.4	3.7
A/S Grobiņa	3.0	4.5	4.8	4.6	4.0
Z/S Stirnas	3.1	3.0	3.6	3.2	2.5
SIA Onyx International	4.6	4.5	4.5	5.7	4.4
SIA Lāčplēsis ZF	4.3	4.6	3.5	4.2	4.1
SIA Lmiko farm	5.0	4.2	4.6	4.9	4.0

- Vidējais kucēnu iznākums uz 1 vaislas lapsu māti Latvijas saimniecībās pa gadiem

Saimniecība	2014	2015	2016	2017	2018
SIA Gauja AB	4.7	5.0	4.5	4.9	5.2
Z/S Stirnas	4.2	4.1	4.0	4.6	4.0

PIELIKUMI

Saimniecību saraksts ar kažokzvēru skaitu, kurās realizēs audzēšanas programmu
zvērkopībā.

Saimniecība	Vaislas ūdeļu māšu skaits uz 1.01.2019.	Vaislas lapsu māšu skaits uz 1.01.2019.
SIA Gauja AB	10068	260
A/S Grobiņa	36631	
Z/S Stirnas	8330	122
SIA Onyx International	8040	
SIA Lāčplēsis ZF	0	
SIA Lmiko farm	8605	

Biedrība "Latvijas Zvēraudzētāju Asociācija"

Biedrības paškontroles sistēma

Paškontroles procedūras, kuras nodrošina audzēšanas programmas īstenošanas kontroli un novērš riskus, kas saistīti ar neatbilstību dzīvnieku audzēšanu un ciltsdarbu regulējošiem normatīvajiem aktiem

Kontroles posms	Potenciālais risks	Pasākumi risku novēršanai	Korektīvās darbības	Kontroles pasākumi
1. Vērtētāja darbība	1. Nav izpildītas sertifikāta pagarināšanai nepieciešamās prasības.	Kažokzvēru vērtētājam biedrība izsniedz apliecinājumu par regulāru teorētiskās zināšanu papildināšanu un praktisko darba pieredzi kažokzvēru pārraudzībā un vērtēšanā, ekspertam 5 gadu laikā ir jāapmeklē mācības, kas saistītas ar zvēraudzētāju nozari 16 h (8 h teorētiskās, 8 h praktiskās nodarbības), kuru izsniegto apliecinājumu vai sertifikātu kopijas jāiesniedz biedrībā un LDC. Kā arī 5 gadu laikā ir jābūt novērtētiem vismaz 1000 kažokzvēriem.	Biedrība ziņo LDC par kažokzvēru vērtēšanas eksperta pārkāpumiem vai neatbilstībām kažokzvēru vērtēšanas procesā. Ja vērtēto kažokzvēru skaits periodā bijis mazāks par 1000, sertifikātu iespējams atjaunot, saņemot Biedrības apliecinājumu, ja kažokzvēru vērtētājs veicis praktisko apmācību sertificēta kažokzvēru vērtētāja vadībā, un nokārtojot kvalifikācijas eksāmenu. Biedrības apliecinājumu vērtēšanas ekspertam jāiesniedz LDC.	Vērtētājs ir noslēdzis līgumu ar biedrību par kažokzvēru vērtēšanu audzēšanas programmas īstenošanai. Sertifikāta atjaunošanai vērtētājs iesniedz atskaiti Biedrībā par novērtētajiem kažokzvēriem pēdējā gada laikā.
	2. Vērtētājs apzināti sniedzis nepatiesu informāciju attiecīgajā darbības jomā.	Vērtētājs vērtē kažokzvērus godprātīgi, objektīvi un profesionāli, saskaņā ar šķirnes standartu.	Biedrība ziņo LDC par vērtētāja sniegto nepatieso informāciju. LDC Kažokzvēru vērtēšanas ekspertam var apturēt vai anulēt sertifikātu pēc atkārtota pārkāpuma konstatēšanas. Sertifikātu iespējams atjaunot ne ātrāk kā pēc viena kalendārā gada, saņemot Biedrības	Biedrība ziņo LDC par vērtētāja sniegto nepatieso informāciju. LDC Kažokzvēru vērtēšanas ekspertam var apturēt vai anulēt sertifikātu pēc atkārtota pārkāpuma konstatēšanas. Sertifikātu iespējams atjaunot ne ātrāk kā pēc viena kalendārā gada, saņemot Biedrības

			apliecinājumu un kārtojot kvalifikācijas eksāmenu LDC.	
2. Ciltsdarba saimniecības.	1. Saimniecība, kas realizē audzēšanas programmu, ciltsdarbam izmanto nenovērtētus kažokzvērus	Izslases kārtā katrā saimniecībā dzīvnieku pasu dati tiek salīdzināti ar datiem kažokzvēru uzskaites žurnālā, vai ar žurnāla elektronisko versiju.	Ja pasu dati konkrētam kažokzvēram nav atrodami uzskaites žurnālā vai tā elektroniskā formā. Tad kažokzvērs tiek izslēgts no vaislas kažokzvēru grupas.	Reizi gadā komisija, kurā ir asociācijas pārstāvji, kopā ar LDC pārstāvjiem veic pārbaudes visās ciltsdarba saimniecībās.
	2. Saimniecībā netiek ievērotas kažokzvēru labturības prasības.	Saimniecībā ir veiktas ikgadējās PVD pārbaudes ar aizpildītu pārbaudes protokolu.	Labturības prasību neievērošanas gadījumā saimniecībai var tikt apturēts ciltsdarba saimniecības statuss, līdz pārkāpumu novēršanai. Kas jāapliecina veicot jaunu PVD pārbaudi ar pozitīviem pārbaudes rezultātiem	Komisija, vērtējot saimniecību, pārbauda kažokzvēru labturības prasību ievērošanu. Iepazīstas ar PVD pārbaudžu protokoliem.

Vienošanās starp biedrību un audzētāju.

Vienošanās Nr. 1 - /2019
(*ganāmpulka Nr. bez LV*)

Siguldā

2019. gada „___” _____

Vienošanās slēdzējas puses

Biedrība **Latvijas Zvēraudzētāju Asociācija**, Reģ.Nr.40008143615, tās valdes priekšsēdētāja **Arņa Veckaktiņa** personā (turpmāk tekstā “**Biedrība**”), no vienas puses, un

---

(*juridiskās personas nosaukums, nodokļu maksātāja reģ.Nr. / fiziskām personām – vārds, uzvārds, personas kods.*)

turpmāk tekstā “**Audzētājs**”, no otras puses, noslēdz sekojoša satura vienošanos:

1. Vienošanās priekšmets

Biedrības realizētās audzēšanas programmas īstenošana:

Audzēšanas programma zvērkopībā.

2. Dzīvnieku audzētāju tiesības un pienākumi

- 2.1. Dzīvnieku audzētājiem ir tiesības piedalīties audzēšanas programmā, kas apstiprināta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 8. jūnija Regulas (ES) Nr. 2016/1012 par zootehniskajiem un ģeoloģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ieviešanai tajā, (turpmāk – Zootehniskā regula) 8. panta 3. punktu un attiecīgā gadījumā 12. pantu, ar noteikumu, ka:
  - 2.1.1. to vaislas dzīvnieki tiek audzēti saimniecībās, kas atrodas minētās audzēšanas programmas ģeogrāfiskajā teritorijā;
  - 2.1.2. tīršķirnes vaislas dzīvnieku gadījumā – to vaislas dzīvnieki pieder pie minētajā audzēšanas programmā iekļautas šķirnes.
- 2.2. Dzīvnieku audzētājiem, kuri piedalās audzēšanas programmā, kas apstiprināta saskaņā ar Zootehniskās regulas 8. panta 3. punktu un attiecīgā gadījumā 12. pantu, ir tiesības:
  - 2.2.1. ka to tīršķirnes vaislas dzīvnieku saimniecību saskaņā ar Zootehniskās regulas 18. un 20. pantu sertificē par “šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecību”, kuru *Biedrība* šai šķirnei izveidojusi;
  - 2.2.2. piekļūt visiem pārējiem ar minēto audzēšanas programmu saistītajiem pakalpojumiem, ko *Biedrība*, kura īsteno minēto audzēšanas programmu, nodrošina iesaistītajiem dzīvnieku audzētājiem.
- 2.3. Papildus Zootehniskās regulas 30. panta 1. un 2. punktā noteiktajām tiesībām, dzīvnieku audzētājiem, kas minēti Zootehniskās regulas 30. panta 1. punktā, ir arī šādas tiesības:
  - 2.3.1. kļūt par *Biedrības* biedru;

- 2.3.2. piedalīties audzēšanas programmas izstrādē un pilnveidošanā saskaņā ar Zootehniskās regulas I pielikuma 1. daļas B. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minēto reglamentu.
- 2.4. Dzīvnieku audzētājiem, kuri piedalās audzēšanas programmā, kas apstiprināta saskaņā ar Zootehniskās regulas 8. panta 3. punktu un attiecīgā gadījumā 12. pantu, ir pienākumi:
  - 2.4.1. nodrošināt savas saimniecības tīršķirnes dzīvnieku vērtēšanu, lai noteiktu dzīvnieku ģenētisko kvalitāti, atbilstoši konkrētajai audzēšanas programmai;
  - 2.4.2. piedalīties *Biedrības* rīkotajos pasākumos - vērtēšanas skatēs un izstādēs;
  - 2.4.3. iesniegt *Biedrībai* atskaiti ar vērtēšanas datiem atbalsta saņemšanai atbilstoši attiecīgā gada Ministru kabineta noteikumiem par ikgadējo valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību, samaksāt ikgadējo biedra naudu un citus maksājumus līdz rēķinā norādītajam apmaksas termiņam;
  - 2.4.4. gadījumos, kad radušās grūtības kādā no šī līguma nosacījumu izpildē, nekavējoties (3 dienu laikā) paziņot par to *Biedrībai*;
  - 2.4.5. gadījumā, ja kāds no šajā līgumā noteiktajiem punktiem netiek izpildīts noteiktajā laikā, kārtībā vai kvalitātē, *Biedrība* izmanto savas tiesības turpmāk nesniegt *Audzētājam* nekādus pakalpojumus, kā arī vienpusēji lauzt Līgumu. Līguma laušana neatbrīvo no pienākuma apmaksāt *Biedrības* sniegtos pakalpojumus pilnā apmērā.

3. Biedrības tiesības un pienākumi.

- 2.5. Attiecībā uz to audzēšanas programmu, kas apstiprināta saskaņā ar Zootehniskās regulas 8. panta 3. punktu, un attiecīgā gadījumā 12. pantu, šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrībai ir tiesības neatkarīgi izstrādāt un īstenot audzēšanas programmu, ar noteikumu, ka tās atbilst Zootehniskās regulas prasībām un jebkuriem to apstiprinājuma nosacījumiem;
- 2.6. Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrībai ir tiesības izslēgt dzīvnieku audzētājus no dalības audzēšanas programmā, ja tie neatbilst audzēšanas programmas noteikumiem vai nepilda pienākumus, kas noteikti Zootehniskās regulas I pielikuma 1. daļas B. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minētajā reglamentā;
- 2.7. Papildus tiesībām, kas minētas Zootehniskās regulas 14. panta 2. punktā, šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrībai, kas paredz biedra statusu, ir tiesības atņemt biedra statusu tiem dzīvnieku audzētājiem, kuri nepilda Zootehniskās regulas I pielikuma 1. daļas B. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minētajā reglamentā paredzētos pienākumus.
- 2.8. Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrības, neskarot tiesu lomu šajā jautājumā, ir atbildīgas par to, lai strīdi, kas var rasties starp dzīvnieku audzētājiem un starp dzīvnieku audzētājiem un šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību, īstenojot saskaņā ar Zootehniskās regulas 8. panta 3. punktu un attiecīgā gadījumā 12. pantu apstiprinātas audzēšanas programmas, tiktu izšķirti saskaņā ar Zootehniskās regulas I pielikuma 1. daļas B. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minēto reglamentu.
- 2.9. *Biedrības* pienākumi:
  - 2.9.1. Organizēt ciltsdarbu atbilstoši apstiprinātajai audzēšanas programmai.
  - 2.9.2. Organizēt un veikt saimniecību sertifikāciju, lai konkrētai saimniecībai piešķirtu "kažokzvēru audzēšanas saimniecības" statusu.
  - 2.9.3. Sagatavot un izsniegt zootehniskos sertifikātus tīršķirnes dzīvniekiem.
  - 2.9.4. Nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret dzīvnieku audzētājiem, kas piedalās audzēšanas programmas īstenošanā.
  - 2.9.5. Apmaksāt *Audzētājam* izdevumus no piešķirtajiem valsts atbalsta līdzekļiem atbilstoši attiecīgā gada Ministru kabineta noteikumiem par ikgadējo valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību par veikto darbu dzīvnieku vērtēšanā.
    - 2.9.5.1. Pirms valsts atbalsta izmaksāšanas *Biedrība* ir tiesīga pārbaudīt *Audzētāja* norēķinu bilanci uz atbalsta izmaksas datumu. Ja *Audzētājs* ir parādā *Biedrībai* (par iepriekšējo gadu pakalpojumiem un biedra naudu), tad *Biedrība* ir tiesīga ieturēt no

izmaksājamās summas *Audzētāja* parādu, to rakstiski saskaņojot un izmaksājot atlikušo summu.

2.9.6. *Biedrība* ir tiesīga proporcionāli samazināt izmaksājamo atbalsta summu, ja to nolemj Zemkopības ministrija vai Lauku atbalsta dienests.

3. Nepārvarama vara

Neviena no pusēm nenes atbildību par kāda šīs vienošanās punkta nepildīšanu, ja šāda nepildīšana rodas nepārvaramas varas radītu apstākļu rezultātā. Pusei, kurai radušies šādi apstākļi, jāpaziņo par to rakstiski vienas nedēļas laikā otrai pusei.

4. Strīdu izšķiršanas kārtība

4.1. Visi strīdi un domstarpības, kas rodas saskaņā ar šo vienošanos starp pusēm, ir risināmi abpusējas vienošanās ceļā.

4.2. Ja puses nepanāk vienošanos, jebkurš strīds, nesaskaņa vai prasība, kas izriet no šīs vienošanās, vai kas skar šo vienošanos vai šīs vienošanās pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, tiks izšķirts saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu.

5. Noslēdzošie noteikumi

5.1. Puses piekrīt, ka šī vienošanās veido pušu vienošanās kopumu attiecībā uz audzēšanas programmu realizēšanu, un valsts atbalsta piešķiršanu un saņemšanu.

5.2. Puses piekrīt, ka jebkādas šīs vienošanās izmaiņas, papildinājumi vai grozījumi stājas spēkā tikai tad, ja tie ir rakstiski un abu pušu parakstīti.

5.3. Puses piekrīt, ka visi paziņojumi, lūgumi, iesniegumi un apliecinājumi saistībā ar šo vienošanos ir iesniedzami rakstiskā formā un uzskatāmi par nodotiem, ja ir saņemts adresāta apliecinājums.

5.4. Vienošanās ir sagatavota un parakstīta 2 (divos) eksemplāros latviešu valodā un katrs no šiem eksemplāriem ir uzskatāms par oriģinālu jebkādā tiesiskā nolūkā.

5.5. Vienošanās stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi un **uz nenoteiktu laiku** (līdz viena no pusēm lauž vienošanos).

5.6. Abiem vienošanās eksemplāriem pēc parakstīšanas ir vienāds juridisks spēks. Katra puse saņem vienu eksemplāru.

6. Vienošanās slēdzēju pušu rekvizīti

Biedrība:

Biedrība “Latvijas Zvēraudzētāju Asociācija”, reģ. Nr.40008143615,

Adrese: M.Juglas iela 3, Rīga, LV-1064

SWEDBANK, kods HABALV22

Konta Nr. LV70HABA0551026074103

Tālrunis: 29119818, e-pasts: arnis.veckaktins@gaujaab.lv

Audzētājs:

Juridiskas personas nosaukums (arī kontaktpersonas vārds uzvārds) vai fiziskas personas vārds, uzvārds

---

Adrese

Reģistrācijas Nr. vai personas kods

Nolikums par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecību atestāciju

Saimniecības, kuras nodarbojas ar tīršķirnes kažokzvēru audzēšanu, izvērtē un piešķir tām šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusu, šķirnes kažokzvēru audzētāju biedrība (turpmāk – biedrība).

Uz šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusa piešķiršanu var pretendēt saimniecības, kas nodarbojas ar šķirnes kažokzvēru audzēšanu un atbilst šādiem kritērijiem:

- saimniecības ganāmpulkā atbilstoši audzēšanas programmai audzē, selekcionē un pavairo augstvērtīgus šķirnes dzīvniekus, kas paredzēti saimniecības ganāmpulka atražošanai un pārdošanai; realizē tīršķirnes dzīvniekus ar biedrības izdotu zootehnisko sertifikātu;
- saimniecības ganāmpulks ir reģistrēts un dzīvnieki ir apzīmēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtību;
- dzīvnieku turēšanas apstākļi atbilst attiecīgajai lauksaimniecības dzīvnieku sugai normatīvajos aktos noteiktajām lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgajām labturības un higiēnas prasībām;
- **katru gadu līdz 1.februārim biedrībā iesniedz atskaiti par iepriekšējo gadu.**

1. Saimniecība, kas pretendē uz šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusu, biedrībā iesniedz:

- ✓ Iesniegumu (1.pielikums).

2. Biedrība mēneša laikā pēc šo noteikumu iesnieguma saņemšanas izvērtē ganāmpulka atbilstību šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecības statusam atbilstoši kritērijiem (2.pielikums), noformējot aktu (3.pielikums) un pieņem vienu no šādiem lēmumiem (4.pielikums):

2.1. par šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecības statusa piešķiršanu;

2.2. par atteikumu piešķirt šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecības statusu.

3. Ja biedrība ir pieņēmusi lēmumu par atteikumu piešķirt šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusu, saimniecība pēc sešiem mēnešiem (ja ir novērsti lēmumā minētie trūkumi) var atkārtoti iesniegt iesniegumu par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusa piešķiršanu.

- Biedrība katru gadu pārbauda šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības ganāmpulku, sastāda pārbaudes aktu un iesniedz to datu centrā.
- Atestācijas izmaksas, saskaņā ar noslēgto līgumu un pamatojoties uz biedrības apstiprinātu cenrādi, sedz atestējamā saimniecība.

IESNIEGUMS

šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusa iegūšanai

Biedrībai „Latvijas Zvēraudzētāju asociācija”

Iesniedzējs _____

(saimniecības nosaukums, vārds, uzvārds)

Iesniedzēja adrese _____

_____

_____

Lūdzu izskatīt iespēju iegūt/pagarināt ganāmpulkam šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusu.

Optimālais saimniecības apsekošanas laiks - _____

_____

(datums)

_____

(paraksts)

Ražības rādītāji un saimnieciskās darbības kritēriji šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusa piešķiršanai vai pagarināšanai

Vērtēšanas kritēriji

1. Pamatganāmpulkā vaislas tēviņiem 100% jāatbilst 1.un 2.klases prasībām saskaņā ar „Audzēšanas programmu zvērkopībā”.	
1.1. Ja 75% un vairāk ir 1.klases	30 punkti
1.2. Ja 50%-74% ir 1.klases	25 punkti
1.3. Ja līdz 49% ir 1.klases	20 punkti
2. Pamatganāmpulkā vaislas mātītēm ne mazāk kā 80% jāatbilst 1. un 2.klases prasībām saskaņā ar „Audzēšanas programmu zvērkopībā”.	
2.1. Ja 75% un vairāk ir 1.klases	30 punkti
2.2. Ja 50%-74% ir 1.klases	25 punkti
2.3. Ja līdz 49% ir 1.klases	20 punkti
3. Ganāmpulka pārraudzība.	10 punkti
3.1. Vaislas zvēru pases	
3.2. Zvēru uzskaites reģistrācijas žurnālā vai datorprogramma	
4. Dzīvnieku turēšanas tehnoloģija un ēdināšana.	4 punkti
5. Ganāmpulka atražošanas tehnoloģija. Cik kucēni iegūti uz štata māti 1.aprīlī – kucēnu skaits uz 1.jūliju jāsadala ar māšu skaitu uz 1.aprīli, ja rezultāts ir:	
4 un vairāk kucēni	– 7 punkti
3 - 4 kucēni	– 5 punkti
1 – 3 kucēni	– 3 punkti
6. Ganāmpulka veselības stāvoklis.	6 punkti
7. Sanitārais stāvoklis fermā un tās apkārtnē.	5 punkti
8. Progresīvo selekcijas un turēšanas metožu ieviešana.	4 punkti
9. Šķirnes zvēru ieviešana	2 punkti
10. Piedalīšanās organizācijas rīkotajos pasākumos.	2 punkti

Maksimālais saņemto punktu skaits

100 punkti

AKTS Nr. _____

_____ (datums)

par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības apsekošanu

Komisija:

_____
_____
_____
_____ sastāvā

un saimniecības pārstāvis _____

veicot kažokzvēru audzēšanas saimniecības _____

apsekošanu, pamatojoties uz šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības darba novērtēšanas kritērijiem un „Audzēšanas programmu zvērkopībā”, konstatēja sekojošo:

1. Vaislas tēviņu kvalitāte _____
2. Vaislas mātišu kvalitāte _____
3. Ganāmpulka pārraudzība _____
4. Dzīvnieku turēšanas tehnoloģija un ēdināšana _____
5. Ganāmpulka atražošanas tehnoloģija _____
6. Ganāmpulka veselības stāvoklis _____
7. Sanitārais stāvoklis fermā un tās apkārtnē _____
8. Progresīvo selekcijas un turēšanas metožu ieviešana _____
9. Šķirnes zvēru ieviešana _____
10. Piedalīšanās organizācijas rīkotajos pasākumos. _____

Punkti kopā:

Piezīmes

_____
_____

Komisija

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

PROTOKOLS Nr. _____

par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības atzišanu

Komisija

---

sastāvā,

veicot kažokzvēru audzēšanas saimniecības _____

---

apsekošanu par tās atbilstību šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusam atbilstoši nolikumam par šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecību atestāciju un apsekošanas aktu Nr. _____ no _____, nolēma

---

šķirnes kažokzvēru audzēšanas saimniecības statusu.

Komisija:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Jaundzīvnieka pase

	5 nod.	1 brig.		
	502	7 201	8	
	28.04.	7 \ 1		
	5	4	5	2 4
	V			

Jaundzīvnieka pase aizpildīta mātītei, kas atrodas 1. Brigādes 5. Nodaļā. Mātes Nr. 502 dzimusi 2017. gadā, tēva Nr. 201 dzimis 2018.gadā.

Kucēna dzimšanas datums ir 28.04. un metienā dzimuši – 7 dzīvi un 1 miris kucēns.

Snieguma pārbaudes dati:

5 – ķermeņa garums un masa

4 – apmatojuma kvalitāte

5 – apmatojuma krāsa

2 – īpašību novērtējums klasēs

4 – balto plankumu atrašanās vieta (ja tādi ir)

V – norāda kucēna tālāko izmantošanu vaislai.

Mātītes pase

1.puse

2	46	2872	6
3552	5	487	5
28.04.	(7)	555	1
4.03.	405 7 (27)	25.04.	
12.03.	405 7 (27)	7	
		<u>1kr.</u>	
		6	

Mātītes pase, izrakstīta vaislas mātītei kura atrodas 2.nodaļas 46.krātiņā, ar reģistrācijas Nr. 2872 dzimusi 2016.gadā.

Mātes Nr. 3552 dzimusi 2015.g., tēva Nr. 487 dzimis 2015.g.

Dzimšanas datums 28.04. metienā 7 kucēni.

Snieguma pārbaudes dati, novērtējums klasēs.

2.puse

gads	tēviņa	atnešan.	kuc. sk.	atsēdin.
pāroš. dat.	Nr.	dat.	metien.	kuc.
2017				
11. 12. 21.	201 6	4.05.	7\1	6

Tēviņa pase

2	22	579	7
2720	5	143	6
27.04.	(7)	555	1
2456	6 (241)	1.03.	
327	6 (123)	2.03.	10.03.
2360	7 (217)	4.03.	12.03.
1456	7 (449)	5.03.	13.03

Tēviņa pase, izrakstīta vaislas tēviņam, kurš atrodas 2.nodaļas 22.krātiņā, ar reģistrācijas Nr. 579 dzimis 2017.gadā.

Mātes Nr. 2720 dzimusi 2015.g., tēva Nr. 143 dzimis 2016.g.

Dzimšanas datums 27.04. metienā 7 kucēni.

Snieguma pārbaudes dati, novērtējums klasēs.

Apsēklotās māītes reģistrācijas Nr., krātiņa Nr. Un apsēklošanas datumi.

Kažokzvēru registrācijas žurnāls.

Mātītes

būra Nr.	reģistr. Nr.	māte	tēvs	bonitēšanas dati	apsēklošanas datumi	tēviņa reģ. un būra Nr.	atnešanās dat. un kuc. sk.	atsēdināti kucēni
1	318 8	3446 5	571 7	555	1 -- 9	635 9 (101)	23 6/1	6
2	306 8	172 6	169 6	555	1 -- 10	647 9 (13)	26 4	4

tēviņi

būra Nr.	reģistr. Nr.	māte	tēvs	bonitēš. dati	mātītes būra Nr.	apsēkloš. datumi	iegūti kucēni
43	553 9	538 8	71 7	555	25	1,9	5
					66	2	5
					59	3,11	7
					271	4,12	7
44	117 8	568 8	67 8	555	109	1,2,9	8 3
					394	4,12	4
					409	5,14	4

Zootehniskais sertifikāts kažokzvēru tīršķirnes vaislas dzīvnieku tirdzniecībai

Zootehniskais sertifikāts šādu sugu tīršķirnes vaislas dzīvnieku tirdzniecībai: <i>kažokzvēri</i>		
		Nr _____
Biedrība “ Latvijas Zvēraudzētāju asociācija ”, M.Juglas iela 3, Rīga, LV-1064, Latvija, tālr. +37129119818, epasts: arnis.veckaktins@gaujaab.lv		
1. <i>Sugas nosaukums</i> <div style="text-align: center;">ūdele</div>	2. <i>Tīršķirnes vaislas dzīvnieka šķirnes nosaukums</i> <div style="text-align: center;">baltā</div>	
3. <i>Audzēšanas saimniecības nosaukums</i> _____		
4. <i>Dzīvnieku skaits kopā</i> <i>T.sk. _____ tēviņi</i> _____ mātītes		
5. <i>Papildu informācija</i> 5.1. <i>Snieguma pārbaudes rezultāti</i> _____ 5.2. <i>Jaunākie ģenētiskās izvērtēšanas rezultāti pēdējoreiz iegūti</i> _____ 5.3. <i>Ar audzēšanas programmu saistītie dzīvnieka ģenētiskie defekti un ģenētiskās īpatnības</i> ____ 5.4. <i>Cita attiecīga informācija</i> _____		
6. <i>Apsēklošana / pārošana</i> 6.1. _____ (pēdējās lecināšanas datums)		
15.1. <i>Izsniegšanas vieta</i> _____ 15.2. <i>Izsniegšanas datums</i> _____ 15.3. <i>Parakstītāja vārds, uzvārds un amats</i> _____ <div style="text-align: right;"><i>(lielajiem burtiem)</i></div>		
15.4. <i>Paraksts</i> _____		